

VÍTĚZSLAV NEZVAL

(1900 – 1958)

115. výročí narození

VĚDECKÁ KNIHOVNA
UNIVERZITY J. E. PURKYNĚ
V ÚSTÍ NAD LABEM

Dne **26. května 1900** se narodil český básník, spisovatel, dramatik a překladatel, spoluzakladatel poetismu a vůdčí osobnost českého surrealismu, **Vítězslav Nezval**.

Pocházel z **rodiny venkovského učitele** z Biskoupek u Třebíče. Od mládí se projevovaly jeho všestranné umělecké sklony, hrál v orchestru, skládal písně, později i maloval, verše psal od šestnácti let. Po **maturitě na gymnáziu v Třebíči** studoval jeden semestr v Brně práva, poté v Praze filozofickou fakultu. **Studia nedokončil**, kromě krátkého zaměstnání v redakci Masarykova naučného slovníku a dramaturgické činnosti v Osvobozeném divadle **se věnoval výhradně literatuře**. Do literatury vstoupil ve stejné době jako J. Wolker a J. Seifert, jako příslušník generace opojené mírovými perspektivami i vizí sociální revoluce. **Jako člen Devětsilu** byl nejvýznamnějším představitelem poetismu. Ve 30. letech se podílel na protifašistické aktivitě. Hodně cestoval, navštívil Francii, Monako, Itálii, Sovětský svaz. Seznámil se s mnoha surrealisty, například André Bretonem, pod jejichž vlivem založil Skupinu surrealistů v ČSR (1934). Roku 1945 vstoupil do zaměstnání a do roku 1951 řídil filmový odbor na ministerstvu informací. Po

2. světové válce se jasně **přiklání ke klasicizující estetice socialistického realismu, byl aktivní v KSČ**, angažoval se ve prospěch socialisticky orientované kultury a získal řadu oficiálních poct a funkcí. **Zemřel 6. dubna 1958 v Praze** na srdeční infarkt a spálu. Pohřben je na pražském Vyšehradě.

Jeho tvorba se vyznačuje bohatstvím fantazie, obrazotvorností, převládá pocit radosti ze života, optimismus. Zdokonalil techniku verše, který osvobodil od zasetí lumírovské a symbolické stylizace. Mezi jeho poetická díla patří sbírka **Pantomima** (1924) nebo soubor **Básně noci** (1930). Velkého čtenářského úspěchu dosáhla sbírka **Sbohem a šáteček** (1934), vzniklá po návratu z cesty do Francie. Ze surrealistických děl jsou významná **Žena v množném čísle** (1936), **Praha s prsty deště** (1936) a **Absolutní hrobař** (1937). Jako překladatel se orientoval především na duchovně spřízněné básníky (Edgar Allan Poe, Jean Arthur Rimbaud, Stéphane Mallarmé, Charles Baudelaire). Byl **tvůrcem nevyčerpatelné produktivnosti**, úžasné lehkosti formy a těkavé eklektičnosti. Jeho dílo neobyčejným způsobem obohatilo českou poezii; zasáhl prakticky všechny její formy a žánry, především pak lyrické. Jeho improvizací překotnosti se stejně lehce dařilo jak v nezávazně salónním žargonu hlasatele proletářské revoluce, v hravé metodě poetismu, v surrealistické imaginativnosti, tak i v sorealistických ódách v dobách vítězné komunistické totality.

V NAŠÍ KNIHOVNĚ JE MOŽNÉ SI VYPŮJČIT:

Vítězslav Nezval: Básně noci; Podivuhodný kouzelník; Pantomima; Milenci z kiosku: komedie o 3 jednáních; 52 hořkých balad věčného studenta Roberta Davida.

Jiří Svoboda: Přítel Vítězslav Nezval.

